

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 28 mars 1928 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket ävensom en i ämnet väckt motion.

I en den 2 mars 1928 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 158, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Har i följd av oriktig tillämpning av tulltaxan tullbelagt gods utbekommits mot för låg tull eller tullfritt, åligger den, som på grund av äganderätt eller eljest varit i förhållande till tullverket berättigad att förfoga över godset (*varuhavaren*), att till tullverket inbetala det felande tullbeloppet tillika med belopp, som i övrigt må hava i anledning av den oriktiga tillämpningen undanhållits tullverket, såvida krav mot honom anställs inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats.

Utrönes felet vid prövning av besvär över tulltaxans tillämpning å godset eller har det föranletts av att varuhavaren eller hans ombud förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, åligger varuhavaren betalningsskyldighet, ändå att krav icke anställts inom nämnda tid.

Har godset behandlats i enlighet med av generaltullstyrelsen kungjort beslut om tulltaxans tillämpning å vara av samma slag och tillämpningen av tulltaxan å varuslaget ändrats genom senare beslut, skall, om godset

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 7 saml. 23 häft. (Nr 30—31.)

utbekommit från tullverket, innan beslutet om ändringen kommit till allmän kännedom, ändringen icke i och för sig föranleda skyldighet för varuhavaren att utgiva högre avgiftsbelopp.

2 §.

Har i följd av oriktig tillämpning av tulltaxan varuhavare påförts för hög tull för tullbelagd vara eller tull för tullfri sådan, äger varuhavaren erhålla rättelse av debiteringen ävensom av tullverket återbekomma oriktigt erlagt tullbelopp tillika med belopp, som i övrigt må hava i anledning av den oriktiga tillämpningen för mycket inbetalts till tullverket, såvida anmärkning göres eller krav mot tullverket anställs inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats.

Vad nu är sagt skall gälla jämväl för det fall, att godset behandlats i enlighet med av generaltullstyrelsen kungjort beslut om tulltaxans tillämpning å vara av samma slag och tillämpningen av tulltaxan å varuslaget ändrats genom senare beslut.

3 §.

Har av annan anledning än oriktig tillämpning av tulltaxan tull eller annan införselavgift, som uppbäres av tullverket, eller anståndspenningar eller annan statsverket tillkommande avgift, som påföres av tullverket, uttagits med lägre belopp än vederbort eller icke uttagits, där så bort ske, åligger den, som skolat gälda avgiften, att till tullverket inbetala det felande beloppet, såvida krav mot honom anställs inom två år från det avgiften senast bort erläggas.

Har felet föranletts därav, att den, som skolat gälda avgiften, eller hans ombud förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, föreligger betalningsskyldighet, ändå att krav icke anstälts inom nämnda tid.

4 §.

Har av annan anledning än oriktig tillämpning av tulltaxan tull eller annan införselavgift, som uppbäres av tullverket, eller anståndspenningar eller annan statsverket tillkommande avgift, som påföres av tullverket, påförts med högre belopp än vederbort eller påförts, där så icke bort ske, äger den, som avgiften blivit påförd, erhålla rättelse av debiteringen ävensom återbekomma oriktigt erlagt belopp, såvida anmärkning göres eller krav mot tullverket anställs inom två år från det avgiften påförts.

5 §.

Har i fall, då avgiftsbelopp undanhållits tullverket i följd av oriktig debitering, varuhavare eller annan, som skolat svara för beloppet, befunnits sakna tillgång till dess gäldande eller icke kunnat anträffas och

felet uppkommit genom förfarande, som kan anses hänförligt till vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet i tjänsten, är tulltjänstemannen pliktig ersätta tullverket det felande beloppet, såvida krav mot honom anställs, där fråga är om oriktig tillämpning av tulltaxan, inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats och i annat fall inom två år från det avgiften senast bort erläggas.

I vidare mån än nu nämnts är tulltjänsteman icke ersättningspliktig i anledning av oriktig debitering, som icke innefattar uppsåtlig förbrytelse i tjänsten.

6 §.

Krav, som enligt denna förordning framställes i anledning därav att tull eller annan avgift uttagits med lägre belopp än vederbort eller icke uttagits, där så bort ske, skall anses vara anställt, då den, mot vilken kravet riktas, fått del av handling, vari kravet framställes.

Av varuhavare eller annan mot tullverket framställt krav skall anses vara anställt, då besvär inkommit till generaltullstyrelsen, eller, där rättelse skall sökas hos lokal tullmyndighet, ansökning inkommit till denna.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1928.

Genom förordningen upphävas:

49 § i resolutionen den 19 januari 1757 på städernas allmänna besvär; kungl. brevet till kammarkollegium den 15 augusti 1793 angående tiden för återsökande och restitution av för högt beräknad eller erlagd tull vid sjötullsverket; samt

§ 51 i förordningen den 15 februari 1881 (nr 7) angående lotsverket; så ock vad eljest i allmän författning eller föreskrift finnes stridande mot bestämmelserna i denna förordning.

De vid ikraftträdandet av denna förordning anhängiga mål och ärenden, vilka angå ämne, varom bestämmelse meddelats i förordningen, skola fortfarande handläggas och bedömas enligt dittills gällande bestämmelser.

Till utskottet har jämväl överlämnats en i anledning av propositionen väckt motion, nr 465 i andra kammaren av herr *Forssell*, däri hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att den i §§ 1 och 2 angivna tiden höjes till 120 dagar».

Det med propositionen framlagda förslaget innefattar enhetliga regler angående förfarandet i sådana fall, då tull eller andra allmänna avgifter, som påföras och uppbäras av tullverket, beräknats till högre eller lägre belopp än vederbort. I fråga om ordnande i detta hänseende av rättsförhållandet mellan tullverket och varuägaren eller annan trafikant går förslaget ut

Utskottet.
Propositionen.

därpå, att vid sådan oriktig avgiftsberäkning, som beror på att tulltaxan oriktigt tillämpats, d. v. s. att vara hänförs till annan tulltaxerubrik än den riktiga, vid fall av för låg avgiftsberäkning tullverket och vid fall av för hög beräkning varuägaren skall äga att påkalla rättelse inom sextio dagar, räknat från det tulltaxeringen avslutats eller med andra ord från det tullbehandlingsattest utfärdats. För de fall då anledningen till den felaktiga avgiftsberäkningen varit en annan än oriktig tillämpning av tulltaxan skall preskriptionstiden för såväl tullverket som trafikanten vara två år, räknat vid underdebitering från den tidpunkt, då avgiften senast bort erläggas, och vid överdebitering från det avgiften påförts. Har varupartiet behandlats i enlighet med gängse praxis i fråga om tulltaxans tillämpning å vara av samma slag och praxis ändrats genom beslut, som kungjorts efter det varupartiet utlämnats från tullverket, skall sådant förhållande väl icke medföra skyldighet för varuägaren att utgiva högre avgiftsbelopp men däremot kunna åberopas av varuägare, som besvärar sig inom förutnämnda tid av sextio dagar. Utrönes fel beträffande tulltaxering vid prövning av varuägarens besvär eller har felaktig avgiftsberäkning av vilket slag det vara må föranletts därav, att varuägare eller annan trafikant, som skolat gälda avgiften, förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, skall betalningsskyldighet föreligga, även om krav från tullverkets sida icke anhängiggjorts inom fastställd preskriptionstid.

Beträffande tulltjänstemännens ansvarighet avviker förslaget i följande hänseenden från vad för närvarande gäller. Krav från tullverkets sida skall nu i anmärkningsväg riktas mot vederbörande redogörare, vilken har att söka sitt åter av trafikant och för sådant ändamål är nödsakad att, om betalning icke frivilligt sker, instämma trafikanten till domstol. Enligt förslaget skall däremot tullverkets krav anmärkningsvis riktas direkt mot trafikanten, och den tulltjänsteman, som föranlett den oriktiga avgiftsberäkningen, vara subsidiärt ansvarig och detta endast då trafikanten befunnits sakna tillgång eller icke kunnat anträffas samt den oriktiga beräkningen kan läggas tjänstemannen till last såsom tjänstefel. Såsom förutsättning för detta tjänstemannens subsidiära ansvar skall dessutom gälla, att krav mot honom anhängiggöres inom samma tid, som i motsvarande fall föreskrivits i fråga om krav mot trafikanten. Praktiskt möjliggöres detta genom att anmärkning före nämnda tids utgång reservationsvis delgives såväl trafikanten som tulltjänstemannen.

Krav från statsverkets sida om utfående av ytterligare avgiftsbelopp skall anses vara anställt då den, mot vilken kravet riktas, fått del av handling, vari kravet framställs. Trafikant skall i regel anses hava framställt krav, då hans besvär inkommit till generaltullstyrelsen.

Beträffande vad föredragande departementschefen vid anmälan av ärendet inför Kungl. Maj:t anfört till motivering för förslaget, får utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Det av motionären framställda yrkandet att preskriptionstiden vid oriktig tillämpning av tulltaxan måtte för såväl tullverket som varuägaren sättas till 120 dagar synes närmast vara föranlett av omsorg om att statsverkets intressen i detta avseende må bliva behörigen tillgodosedda. Utskottet vill i anledning härav erinra, att 1914 års tullkommission haft under övervägande att föreslå borttagande av rätt för såväl tullverket som varuägaren att erhålla rättelse i en avslutad tulltaxering. Kommissionen hade nämligen funnit detta ej vara för tullverket så betänkligt, som vid första påseendet kunde tyckas, då en kontroll därå, att vid tulltaxeringen riktiga rubriker blivit tillämpade, knappast kunde tänkas, sedan varan utlämnats till mottagarens disposition och sålunda icke längre vore tillgänglig för förnyad undersökning. Närmast av hänsyn till varuägaren och enär enligt kommissionens förmenande tullverket och varuägaren borde tillerkännas en lika gynnsam ställning, föreslog emellertid kommissionen, att rätt till påkallande av ändring skulle vid oriktig tulltaxering vara såväl tullverket som varuägaren förbehållen under trettio dagar från tullbehandlingstillfället. I anledning av framställda anmärkningar mot kommissionens förslag i denna del förordade generaltullstyrelsen i sitt år 1922 däröver avgivna, av författningsförslag åtföljda utlåtande en utsträckning av preskriptionstiden till sextio dagar från tullbehandlingsattestens utfärdande. I de yttranden av ämbetsverk och näringsammanslutningar, vilka avgivits över detta generaltullstyrelsens förslag ävensom över 1926 års i förevarande hänseende därmed överensstämmande tullstadgeförslag, har ingen som helst erinran framställts mot en preskriptionstid av sextio dagar vid oriktig tulltaxering. Särskilt må framhållas, att riksräkenskapsverket i sitt den 23 mars 1926 avgivna utlåtande uttryckligen förklarar sig icke hava något att erinra mot en preskriptionstid av sextio dagar i detta fall. I anledning av vad motionären anfört därom, att i följd av år 1927 verkställda indragningar å generaltullstyrelsens revisionsbyrå ökade svårigheter yppat sig att medhinnna revisionsarbetet, vill utskottet erinra, att riksdagen i samband med dessa indragningar (skrivelse nr 209 år 1927) ansett sig icke böra ställa sig avvisande mot en övergång från då gällande granskningssystem, avseende räkenskapsmaterialet i dess helhet, till en på metodiska stickprov grundad kontroll. En sådan övergång har, enligt vad utskottet inhämtat, nu också i viss utsträckning ägt rum. Den mera betydelsefulla kontrollen över tulltaxeringen utövas emellertid genom överordnade tjänstemän vid de lokala tullmyndigheterna och icke av generaltullstyrelsens revisionsavdelning. Detta sammanhänger med de av 1914 års tullkommission i dess förut omförmälda yttrande angivna svårigheter, som äro förenade med utövande av kontroll över tulltaxeringen sedan varan utlämnats från tullverket och sålunda icke är tillgänglig för förnyad undersökning.

Rätten att i anledning av framställd anmärkning om oriktig tulltaxering efterdebitera tull m. m. synes över huvud icke vara av större betydelse

för statsverket. Enligt tillgängliga statistiska uppgifter (se propositionen nr 70 år 1927, sid. 19—20) har nämligen sammanlagda beloppet av de för räkenskapsåren 1914—1925/26 fastställda anmärkningarna å underdebiteringar icke för något år, med undantag beträffande räkenskapsåret 1919, överstigit 21,000 kronor, och för budgetåret 1923/24, för vilket år mera specificerade uppgifter föreligga, härrörde av sammanlagda anmärkningsbeloppet av såväl över- som underdebiteringar, 21,833 kronor 20 öre (3,098: 42 + 18,734: 78), allenast 2,564 kronor 46 öre från felaktig tulltaxering. Då hänsyn till varuägarnas intressen synas bjuda, att preskriptionstiden för tullverkets krav i nu förevarande hänseende icke bestämmes längre än till sextio dagar och då, såsom av det anförda framgår, ur statsverkets synpunkt några nämnvärda olägenheter icke torde vara förknipade med en sådan preskriptionstid, har utskottet ansett skäl icke föreligga att på denna punkt frångå Kungl. Maj:ts förslag.

I anledning härav och då utskottet vid sin granskning av det föreliggande författningsförslaget ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot detsamma, får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 158 samt med avslag å motionen II: 465 av herr Forssell, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket.

Stockholm den 28 mars 1928.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bårg, Bergman, Boman, Wigforss*, friherre Beck-Friis, Björnsson, Leander, Johansson i Arkösund, Hedlund* i Östersund, Olsson i Ramsta, Björklund*, Åström*, Andersson i Roda, Olsson i Gävle, Granath*, Brännström, Nilsson i Hörby, Johansson i Krogstorp och Fjellman.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.